

Matruşka

– Kalibredost · 03 Ağustos 2018

“Bu tutmuş, bu pişirmiş, bu yemiş” sözleriyle devam eden Beş Kardeş oyununun farklı zaman dilimlerini anlatan olumsuz sürümüydü sanki yaşadıkları...

Belki de, hikâyeyi avcı değil av olarak yaşamanın acıtan getirisiydi...

Bu korkmuş, bu kırılmış, bu üzülmüş, bu susmuş...

Direksiyon başındaki genç adam belli etmemeye çalışsa da sesinin tonuna yansıyan bıkkınlıkla sordu;
_ Gidebilir miyiz artık, anne?

Başını hafifçe sallayarak onayladı arka koltukta oturan yaşlı kadın. Yüzünü sola çevirerek, önüne park ettikleri sönmüş bir volkan edasıyla göğe yükselen görkemli binaya son bir kez daha baktı önce. Sonra da, henüz kaldırılmamış molozlarla dolu olan yanındaki boş arsaya. Tepeden baktığı kıyas ölçüğü yıkıldığından beri artık o kadarda heybetli görünmüyordu büyük bina. İhtiyar kadın için onu değerli kılan, yan duvarına yapışan kalıntılardan fazlası değildi. Kalıntılar, yıkılan binanın fiziki görüntüsü hakkında az çok bilgi veriyordu. Boşluğa odaklanmış bir çift yaşlı göz, fiziki görünümünden ziyade içinde yaşanmışlıkları görüyor gibiydi.

Tüm vedalar gibi acı vericiydi durum. Topraktan geleni toprağa vermek gibi... Harekete geçen araç ağır ağır uzaklaşırken, nefesini tutarak duygularını bastırmaya çalıştı yaşlı kadın. Kirpiklerinden süzülen bir damla yaş, hayata karşı verdiği son duygusal tepkiydi belki de...

Arkalarından gelen bir araç tarafından takip edildiklerinin farkına varmadan yollarına devam ettiler.

“Kırk yaşındaki bir anne adayı için oldukça sağlıklı bir bebek” yorumunu yaptı doktor, ultrason cihazıyla işi bittiğinde. Akabinde; “Cinsiyetini öğrenmek ister misiniz?” diye devam etti. Birbirlerinin gözlerinin içine bakan karı koca aynı anda cevap verdi.

_ Evet.

_ Yaklaşık beş buçuk ay sonra sağlıklı bir kız çocuğunuz olacak.

Karısının gözlerindeki sevincin bir parça hüznle gölgelendiğini gördüğünde;

_ Bugüne kadar aldığımız en güzel haber bu, dedi adam toparlanan eşini kollarıyla sararak.

Muayenehanenin kapısından dışarı çıktıklarında;

_ Beni yanlış anlamı istemiyorum, dedi kadın. Ama biliyorsun, korkuyorum.

Eşinin avuçlarının arasındaki elini ağzına yaklaştırarak, başparmağının bitim noktasındaki et benine bir öpücük kondurdu;

_ Biliyorum hayatım, dedi. Biliyorum.

Taşındıkları günden beri ilk defa yüksek sesli bir tartışmaya sahiplik ediyordu buldukları ev. İki kardeş aralarındaki sorunu konuşarak halledemeyince işi tartışmaya dökmüşlerdi.

_ Böyle bir şeye, istişare etmeden nasıl 'evet' diyebilirsin anlayamıyorum, dedi yaşça küçük olanı. Bu duygusal bir otopside farklı değil.

_ Sana katılmıyorum. Birkaç eski hatırayı hatırlamanın ona ne gibi bir zararı olabilir, diye cevapladı ağabeyi?

_ Görmüyor musun? Babam vefat ettiğinden beri hiç konuşmuyor. Kendini dünyadan tamamen izole etti.

_ Babam vefat ettiğinden beri değil, sen o kahrolası binayı müteahhide verip yeniletme konusunda beni ikna ettiğün günden beri.

_ Sanki daha önce çok konuşuyordu.

_ Çok değil belki ama en azından konuşuyordu. Şimdi kendini tamamen kapattı.

Tartışmalarının sonuca varamayacağını görünce işaret parmağını tehdit vari bir şekilde sallayarak kapıya yöneldi.

_ Eğer bu işin sonunda en ufak bir zarar görürse...

Sözünü tamamlamadan, açtığı kapıyı hışımla çekerek dışarı çıktı.

Kısa süreli bir selamlaşma ve hatır sorma faslından sonra derin bir sessizliğe bürünmüştü oda. Hiç tanımadığı biriyle uzun süreli ne konuşabilirdi ki insan? Köşelere yerleştirilmiş koltuk ve kanepelerde oturan beş kişinin bakışları ayakta duran tek kişiye odaklanmış, ortamın sessizliğine son verecek sözlerini sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Elindeki çantayı odanın ortasındaki sehpanın üzerine bıraktıktan sonra, üzerine odaklanan bakışları gülümseyerek karşıladı adam. Alnındaki keskinleşmeye başlayan çizgiler ve yer yer grileşen siyah saçları kırklı yaşların son demlerinde olduğunu ele veriyordu. İnsana güven veren bir gülümseyişi vardı ve bu özelliğini kullanmayı iyi biliyordu doğrusu.

Tam karşısındaki tek kişilik koltukta oturan yaşlı kadını şefkat ve sevgi dolu gözlerle bir süre süzdü. Kesilmiş bir ağacın gövdesindeki halkaların yaşını belli etmesi gibi belli ediyordu yaşanmışlıkları ve kaybedilmişleri yüzündeki her bir çizgi. Yanına giderek elini ellerinin arasına aldı ve öperek alnına sürdü. Yaşlı kadının tepkisizliği ümit kırıcı olsa da üzerinde durmamasının kendince sebepleri vardı. Geri dönerek çantasını açtı. İçinden çıkardığı Rus işi ahşap oymalara benzeyen bebeği sehpanın üzerine koyduktan sonra;

_ İsmim Çetin Alkan, dedi. Savcıyım.

Eliyle oturduğu yeri işaret ettikten sonra devam etti;

_ Eşim Seval.

Ev sahibini, başıyla teşekkür mahiyetinde tekrar selamladıktan sonra;

_ Öncelikle, ricamı geri çevirmediği için Mustafa Beye ve eşine çok teşekkür ederim. Ve Erdal Bey, size de. Sanırım burada bulunuş sebebimizi hepimiz biliyorsunuz.

_ Evet, dedi Mustafa. İzini kaybettiğiniz bir yakınınızı arıyorsunuz ve annemin o kişi hakkında bilgi sahibi olabileceğini düşünüyorsunuz.

_ Evet, tamamen dediğiniz gibi.

_ Ümidinizi kırmak istemem ama annem şu aralar pek konuşkan değil.

_ Evet, bunu söylemişsiniz. Ama ben yinede şansımı bir denemek istiyorum. Belki birkaç eski hatırayı zikretmek anneniz içinde hayırlı olur.

_ Umarım öyle olur. Aksi halde, ters bir tepki verirse bu görüşmeyi anında sonlandıracağımı bilmenizi isterim.

_ Elbette.

_ Buyurun o zaman...

Nereden başlayacağını kısa bir süre düşünüp topladıktan sonra anlatmaya başladı;

_ Kat karşılığı müteahhide verilmiş vicdanlardan, nohut oda bakla sofada olsa bir mekân çıkar her zaman erkek evlada. Baba evinin mühürlü keselerinin koca evinde açılacağı umuduyla büyütür anneler kızlarını. Pek çoğu için öyle olmadığı halde. Yokuşa kurulmuş sahanın alt tarafta kalan kalesini döngüsüz zimmeler, maça bir sıfır yenik başlatırız. Tüm olumsuzluklara rağmen atak yapmaya kalkışan direk ofsayttadır. Penaltılar cinsiyet tutar...

Eşi Seval'i çalıştığı yetimhanede yaşanan taciz skandalında şahit olarak dinlerken tanımişti Çetin Alkan. Kendinin olmayan çocukların haklarını cesurca savunan Seval'in tavırlarına hayran olmuştu. Kariyer uğruna geciktirdiği evlilik için zaman zaman duyduğu pişmanlık, tüm geride kalmışlara teşekkür edecek derecede uçup gitmişti onu tanıyınca.

Daha bebek denecek yaşta annesi tarafından terk edilmişti Seval. Cahil bir adam olan babasının ikinci eşi, yani bir üvey anne tarafından büyütülmüştü. İyi bir kadıncağızdı üvey annesi. Babasının eziyetlerinden kendini korumaktan acizken Seval'i koruyabilmek için elinden geleni yapardı.

Bir gece yarısı kömür sobasından sızan zehirli gazdan hanedeki tek kurtulan olmasına başkaları mucize gözüyle baksa da, zaten oldukça zor olan hayatı artık neredeyse bir kâbusa dönüşmüştü.

Evlilikle sonuçlanan birlikteliğin ardından gelen güzel günler hayata karşı bakış açısını yumuşatmasına rağmen, çocuk sahibi olmaktan ölesiye korkuyordu Seval. Yaşadığı acı tecrübeleri çocuğunun da yaşayabilecek olması ihtimali, çok sevdiği halde kendi çocuğunu doğurma fikrinden caydırıyordu onu. Belki de bu açlığını giderme hissi, yetimhanede çalışmayı tercih etmesine sebep olmuştu. Çetin'in yaklaşımları her ne kadar ikna edici olsa da, korku karabasanı eksik olmuyordu kurduğu hayallerin üzerinden.

Profesyonel yardım almak için danıştığı bir dostu, sorunun çözümü için geçmişe inilmesi gerektiğini söylemişti Çetin'e. Mesleğinin getirdiği avantajlar sayesinde en derine inebilmeyi başarmıştı.

Eşinin gerçek annesi Müzeyyen Hanım Karadeniz'den İstanbul'a gelin geldiğinde çocuk denecek yaşları henüz atlatmıştı. Erkek çocuk takıntılı bir babanın ilk evladıydı ve çocuğunun kız olmasından dolayı oldukça gocunmuştu baba. Daha sonra doğan iki erkek kardeşine gözü gibi bakarken, Müzeyyen'i gözü görmüyordu babasının. Onun despot tutumu yüzünden, çevreyle ilişkilerini zayıflatan hayali bir koruma kalkanının içine sığınmıştı Müzeyyen. Kuşandığı maskenin altında yaşamaya çalışıyordu, çocukluğunu.

İlk talibi çıktığında da sorup soruşturmadan evlendirmişti babası. Oğullarına miras bırakacağı üç beş dönüm araziden pay almasını da kendince engellemişti böylece. Yeni evinde bazı şeylerin daha iyi olacağına kendini inandırmıştı Müzeyyen. Hatta takındığı maskeyi nispeten aralamıştı bile. Fakat umduğu gibi olmamıştı. Babasından farksız bir insan olan eşinin ezizlikleri, anlayışsız bir kadın olan kayınvalidesinininkilerle birleşerek katmerleşmişti. Şimdi bir kat daha eklemişti koruma kalkanının üzerine.

Kızı Seval'i doğurduğu gün tüm sıkıntılarını unutmuş, zorluklara karşı direnmesine destek olacak sağlam bir dayanak olarak görmüştü onu. Kayınvalidesiyle yaşadığı bir tartışmanın ertesinde, eşi tarafından çocuğu elinden alınıp kapının önüne konulmuş ve bir kere daha örmüştü hayali tuğlalarla etrafını. Büyüdüğünde Seval'e anlatıldığı gibi değildi durum. O kızını terk etmemiş, aksine kızından koparılıp evinden atılmıştı. Üstelik evini taşıyan eşinin, dolayısıyla Seval'in izini bir daha hiç bulamamıştı.

Baba evine bir daha geri dönmedi Müzeyyen. Önce anne tarafından bir akrabasının yanına sığındı. Daha sonra bir fabrikada iş bularak kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendi. Yeni bir eş adayı çıktığında karar vermekte oldukça zorlandı. Fakat bu kez şanslıydı. Yaşça kendisinden bir hayli büyük olan eşi Rahmi Bey ona gözü gibi bakıyor, geçmişte yaşadığı sıkıntıları unutturmaya çabalıyordu. Belki de bu yüzden etrafındaki koruma alanlarını aşarak onunla iletişime geçebilen tek kişi olmuştu.

İki oğulları oldu. Müzeyyen Hanım hayatının en güzel dönemlerini Rahmi Bey'le birlikte, onun küçük müstakil bahçeli evinde yaşadı. Büyük oğulları Mustafa'nın mürüvvetini gördükten kısa bir süre sonra hayata gözlerini kapadı Rahmi Bey. Yeni bir yıkılışı ve yeni bir kapanışı daha ardı sıra sürükledi bu vefat.

Artık iyice içine kapanan annesini yanına aldı Mustafa. Bir süre sonra kardeşi Erdal'ın da baskılarıyla eski evi müteahhide vererek iki daire alma fikrine razı oldu. Kararı, annesine alıştırtarak söylemeye çalıştığı dönemde eski ev çoktan yıkılmıştı bile. Enkaz halinde de olsa son bir kez daha evini görmek istedi yaşlı kadın. Küçük oğlu Erdal onu eski mahallelerine, eski evlerinin önüne götürdükten sonra bir daha hiç konuşmadı. Artık hayata karşı son kat sıvayı çekmişti üzerine.

Anlatmaya başladığında, sehpanın üzerine bıraktığı ahşap bebeği eline alarak ikiye ayırmıştı Çetin Alkan. İçinden, büyüğünün aynısından bir bebek daha çıkmıştı. Hareketini üç kere daha tekrarladığında, sehpanın üzerinde birbirinin aynı beş boy bebek olmuştu.

En küçüğünden başlayarak, anlattığı her dönemde bir büyüğünün içine hapsetmişti bebekleri. Sona geldiğinde, en başında olduğu gibi yine tek parça bir bebek duruyordu sehpanın üzerinde. Hepsi

birbirinin aynı gibi dursa da, en küçüğü gibi sevimli görünmemişti diğerleri.

Anlatılanlardan bir anlam çıkarmaya çalışan dinleyicilerini son bir kez gözlemledi Çetin Alkan. Gözlerinden oluk oluk yaşlar dökülen yaşlı kadının haricinde, hepsinin yüzünde bir şaşkınlık ifadesi vardı. Sessizliği bozan Mustafa oldu;

_ Yani şimdi bize söylemeye çalıştığınız...

_ Evet, söylemeye çalıştığım; daha doğrusu hiç bilmediğiniz hikâyesini anlatmaya çalıştığım Müzeyyen Hanım yahut gerçek ismiyle hitap edecek olursak Müyesser Hanım sizin anneniz. Eşim Seval de ondan zorla koparılan öz kızı, yani ablanız.

Şaşkınlıktan dili tutulan eşinin elini tutarak ayağa kalkmasına yardımcı oldu Çetin. Birlikte yaşlı kadının yanına kadar yürüdüler.

_ Seni kızın Seval'le tanıştırayım Müyesser anne.

Kendisinden beklenilmeyecek bir canlılıkla Seval'in ellerinden tuttu yaşlı kadın. Sağ elinin başparmağının bitim noktasındaki et benini gördüğünde gözlerinden tekrar yaşlar boşaldı. Üşüyen ellerini koruması için taktığı el örgüsü eldivenleri bir çırpıda çıkarıp attı. Aynı et beninin bir kopyası kendi elinde de vardı. 'Kızım' ve 'anne' çığlıkları odanın içinde yankılanıyordu artık.

_ Peki, ama bütün bunları nasıl öğrenebildiniz, dedi Erdal ilk şoku atlattığında?

_ Araştırmalarım beni eski evinize kadar götürdü. Yıkılan evin yanındaki büyük binada annenizin eski bir komşusunun oturduğunu öğrendim. Evleri yenilenmeden önce uzun yıllar komşuluk yapmışlar. Hikâyenin çoğunu ondan öğrendim. Hatta siz annenizle eski evi ziyarete geldiğiniz gün, yani beş ay önce bende oradaydım.

Birbirini takip edecek gibi duran sorular silsilesini Seval'in çığlıkları kesti;

_ Aman Allah'ım. Galiba bebek geliyor.

Tüm imkânsızlıklara rağmen golünü atmış ve hayata bir sıfır galip başlamayı başarmıştı Müyesser bebek. Müyesser ninesinin şefkatli kollarında, kendisini deli gibi seven bir anne babanın himayesinde hazırlanacaktı kendisini bekleyen güzel bir geleceğe. Hiç yoktan bir ablaya ve bir yeğene sahip olan Mustafa ve Erdal dayılarının sevgisi de görülmeye değerdi doğrusu.

Seval'in korkularından eser kalmamış, onun bu hali Çetin Alkan'ı ziyadesiyle mutlu etmişti.

En önemli değişiklik Müyesser Hanım'da olmuştu. Etrafındaki tüm kalkanları parçalamış, çevresine mutluluk ve neşe saçan sevimli bir ihtiyara dönüşmüştü. Matruşkanın en sevimli bebeği; kızının kızıyla yaşanmış acıları söküyor, tüm yaşanmamışlıkları ince ince işliyordu artık hayat örgüsüne.

Diğer dördünü sandığa kaldırırken gözlerinin içi gülüyordu. En küçük bebeği eğlendirmek için torununa uzatırken neşe içinde söyledi sözünü;

- Ve bu da her şeyi unutmuş...